

Nro. 46.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALÝNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juniusnak 12-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A Touloni hajós sereg a' múlt hónapnak 19-dikénn evezett-ki a' tengerre. A' *Bonaparte*^o felesége tsak ugyan jobbnak találta a' szárazonn maradni. — Azt meg-irni tudni, hogy hova tételoz *Bonaparte* ezzel a' hajós sereggel, még ma is méltó újság vólna. Hagyán légyen, nagy oklajoknak kell kétség kívül lenni, hogy illy sokáig tilkolják a' plánumjokat. *Toulonba* való érkezése után egy Proclamatziót intezvén *Bonaparte* a' katonasághoz, abban olyan formán szollott, mint-ha valahova mefsze útra lenne az indulás. Mikor ellenben maga a' hajóra ült azt mondotta bu-

tszódás-közben némelly barátjainak, hogy vizsgálja fogna nem soká jöni. — De mik lehetnek mind ezek, ha nem olyan szánt szándékkal kihirlelt fogások, hogy a' valóságos tzél a' Publicum' figyelmetessége előtt, addig a' meddig szükség, el-titkoltathassék?

Az expeditzióra ki evezett egész hajós sereg, 300 kisebb-nagyobb hajókból áll, mellyek között 14 Linea hajók és 16 Fregátok vagynak. A' több apróbb hajókból álló Divisióji ezen expeditzióknak, a' Marsiliai, Nizzai, Antibesi, Génuai, és Civita-Vechiai kikötő-helyekben vóltak mind ez ideig széljel ofzolva. A' fel ült katonaság 40 vagy 50 ezer ember, és *Regnier*, *Kléber*, *Menard*, *Baraguey d'Hilliers*, és *Desaix* Generálisok által vezéreltetik, kik között *d'Hilliers* még Génuában, *Desaix* pedig *Civita Vechiában* vagyon. Lovasság is üli-fel a' hajókra; hanem lovat tsak fele részre, a' többi pedig tsak nyeretget vitt, azért, hogy ezek ott fognának lovakat kapni, a' hova ki-fzállani akarnak. Temérdek ágyuk és ágyuzó készültek is rakattak hajókra, minden nemű mester emberekkel, Chymiahoz való Laboratoriumokkal, Tudósokkal, ritka mivű Mesterekkel, Aërostaticusokkal, egy Napkeleti Könyv-nyomtató műhellyel, a' Római Typographiai Personaléval, és egy több mint 6000 darab könyvekből álló Bibliothékával együtt. — Tsak ugyan el-indúltak hát *Bonaparté*-val együtt a' sokszor említett Tudós Verbunkosok is, és nem mentek vissza *Párisba* egy nem régi hír szerént.

Az Anglusoknak *Ostendéhez* tett expeditziójáról a' következő szavakkal tudositotta a' Directorium Május' 24-dikenn a' két Törvény-hozó Tanácsokat: —

„Hazafi Kép viselő! Anglia egy új próbát tett, a' melly az ő maga' gyalázatjára vált-el. Floreal' 30-dikánn (Május' 19-dikénn) egy Anglus hajós sereg magát *Ostende* előtt meg-mutatta, és a' várost igen hevesenn agyuzta. Az ő Bárkái a' hadi hajók' tíze által fedeztetvén, valami 4000

embert a' szározra ki-tettek, a' kik a' Pallagókat (ki álló homokokat. *Dünen*) el-foglalták, azokonn batteriákat tsináltak, 's tsak hamar az utánn a' *Slykensi* viz tartoztatót és az *Ostendei* kapukat, széljel hányatni igyekeztek. Az ellenség *Ostendét* fel-kérvén, azt kívánta tőlle, hogy fel óra alatt adja-fel magát. Az Őrző sereg *Ostendében* tsak 300 emberekből állott, a' mellynek Komendánsa *Muscar* a' következő szókkal felelt a' fel-kérésre: „Én fel nem adom a' reám bízott helyet mind addig, mig a' vezérlésem alatt lévő Őrző sereg, és én, *Ostendének* omladozásai alá nem temettünk. A' Republikánusók óltalmazólag is tudnak tsatázni.” — Priarial' 1-ső napján (Május' 20 dikán), *Keller*, a' Bruges béli Komendáns, a' 46-dik es 94-dik Fél Brigadából tsupán tsak 300 emberekkel, az Anglusok' tsopórtjának néki hajtott. A' reá ütés olyan hévséggel és meg rettentetlenséggel esett, a' melly éppen a' tsudával határos. A' Republikánusók' bátorsága az ő ellenségek' számával nevedett; az ő előttök álló sántzolások az ő bajonétjaiknak nem soká háta adtak (vagy talám ok magok kerültek a' sántzok megé; vagy talám úgy is lehetne mondani, hogy a' sántzokban levők adtak háta), és a' helyeikből két óra alatt egészfez ki nyomatott Anglusok, fegyvereiket le-tették. Ézzel az egész ágyuzas el-tsendesedett; 15 vagy 18 száz nadi fogjok, *Bruges* várossába késértetnek; 8 ágyuk, 2 Hau-bitzok, nagy számú Flinták, és az ellenséges hajóknak egy nagy része, miénk lettek. A' többi meg maradt Anglus katonák sietve hajókra szállani igyekeztek. hanem sokak a' vízbe veszték közzülök. Az Anglusok' Komendánsa meg-ölette-tett; egy Generál-Máajorjoknak a' lába szára el-lövetett; egy más Generál Máajorjok, 108 kissebb-nagyobb rangú tisztekkel együtt, a' fogjok között vagyon. A' ki szállott seregek, magoknak a' fogjoknak vallás tőtele szerént, az Anglus seregek virágjai közzül valók voltak, és úgy vállogattak volt ki, mint a' kik tsak egyedül vólnának egy ilyen nagy próbának véghez-vitelére alkal-

masok; közöttök volt a' Királyi Gárdának is 4 Kompániája és a' *Wallisi* Printz' Regementje.

„Nem fogjátok meg bocszankodás nélkül hallani, Hazafi Képviselők! hogy az ellenség' szándeka még *Ostendében* is talált barátokra. Ilyen kiáltások hallattattak: *Éljen György Király! brávó Anglusok!* A' Nemzeti Kokárda meg moikkoltatott; a' Volontérok' fegyverei, a' kik Pattantyusoknak nem léte miatt, a' Battériákban ágyuzó-szolgálatot tettek, hitlzegő kezek által özfzfe törettek: hanem ezek a' bűnös tselekedetek nem fognak büntetetlen maradni. A' Directorium fel keresteti azokat, a' kik az inditók voltak: de tsak ugyan nem halgathatja-ei ezen alkalmatossággal, hogy a' közönséges meg-itéltetés' módjának késősége és folyamataja, annak szükséges-voltával, hogy az árulók, a' ti menköhöz hasonló sebességgel dolgozó büntetésetektől való félelem által meg rettentődjenek, ebben a' körülállásban fenn nem állhat. A' ti böltse ségetekre bizattatik, Hazafi Képviselők! meghatározni azt, hogy azoknak az árulók, a' kik az Anglusok' ki állásakor magokat bezzédjek és tselekedeteik által, az ő barátjoknak lenni megbizonyították, valyon ne egy Katona-Commissió által büntettetődjenek-e' meg.”

Ezen Directorialis Követség mind két Tanácsokban fel-olvasztatott. Azt Öt százak' Tanácsa azt decretálta a' *Chenier'* javaslására, hogy mind azok, a' kik az Anglusoknak' el-üzéséből részestültek, magokat a' hazára nézve igen érdemessé tették. A' Directorium' kívánsága egyéb aránt, meg- vizsgáltatás végett egy Commissióra bizattatott. —

'Az *Ostende* mellett el-fogattatott Anglusok *Bruges* várossan keresztül *Lille*be vitettek-el.

Azonban a' 22 diki körülállások szerént úgy latfzott, hogy az Anglusok még akkor nem hagyták volt annyiban ezen expeditzióval erányzott tzelozásokat. Sőt a' 26-diki *Brüsseli* levelek

Szerént, az Anglus hajók 22 dikben újra el kezdetek vólt ágyuzni *Ostendére*. Egyfzersmind *Havre* előtt is meg jelent ugyan ekkor egy Anglus hajós sereg, és ágyuzott a' városra, noha tsak ugyan a' *Roueni* tudósítások szerént, tzejját ez is el nem érhetvén, féibe hagyta az ágyuzást. Az a' belezéd is foly, hogy a' *Scheldé* torkába még egy más Anglus hajós seregetske evezvén bé, éz *Fliiszingenre* kezdett vólna tüzelni.

A' *Brüsseliék* írják, hogy 120 fontos bombák, éz 12-töstől fogva 60 fontig való nagyságu egyébféle golyobisok hányattattak bé *Ostendébe*, a' mellyek ott nagy károkat tettek. A' lakosok között 10 zen ölettettek meg; sebet többek kaptak. A' *Slykensi* viz-tartoztatónak meg-erössítéséhez minden igyekezettel hozzá kezdetek, hanem mint-hogy erősebben meg rontatott a' felvettetés által, hogy sem előbb gondóltatott, erre való nézt még nagy a' félelem, hogy nem álhat ellent a' viz' erejének, és egészízen keresztül szakadván, el borítja a' Flándriai vidékeket. A' *Slykensi* lakosok még jókarán el futottak honnyaikból, hanem a' házaik nagyon meg romladoztak.

Hogy *Havrét* is éppen azonn naponn, a' mellyen *Ostendét*, u. m. 19 dikben és 20-dikbann, ostromolták az Anglusok, tzelezássok az láttatott lenni, hogy a' Frantzia katonaságnak a' ki-szállásra ki-rendeltetett transport hajókat haszon vehetelenekké tegyék. Most már a' belsőbb vidékekről minden felé sietve közelítenek a' Frantzia fegyveresek a' tenger partokhoz. A' *Havre* mellett állott transport hajók, a' *Sequana*' torkába feljebb vitettettek.

Az új Director *Treilhard* nagy készületékkal váratott *Párisba*, hanem ő mindea pompákat elkerülvén, 22 dikben titkon érkezett-meg a' házához. Innét tudósította meg érkezéséről a' Directoriumot. A' Belső Minister vólt a' fogadására ki-rendeltetve, ki is 'hát egy Státus Követel, két ajtónn-állókkal, és 3 Directorialis hintókkal.

kal együtt az ő házánál azonnal meg jelent — a' tisztelet tevő fegyveres csoportok a' piatzokra, a' hova ki-rendeltetve voltak, ki-állottak — az alatt a' Directorium is öfzfe gyülekezett az Tanatskozo szobába, a' hova a' Külső Ministerek is meghivattattva lévén, rendre mind el-jöttek — a' Gen. Secretarius el küldetett, hogy az újj Directort a' Directoriumba való meg jelenésre invitálja, a' kit hasonló képpen egy Státus Követ és két ajtónn-állók kísérték *Treilhard*hoz. Ez, a' Général-Secretáriustól és a' Belső Ministertől kísértetve, 's a' Státus Követektől és a' 4 ajtónn állóktól vezetettve, két sorban álló katonaság között, örvendetes kiáltozások és ágyuzás közben, a' házától a' Directorium' palotájába ment — a' Directoroktól atyafiságosan meg öleltetett — a' Republikai hitet le tette — beszédet tartott — hozzá is intézett, a' mostani Praeses *Merlin* egy beszédet. Az után ki-ment a' Directorium' az audentziás szobába, a' hol a' Napkeleti és Napnyugoti Pyreneumi, Bresti, Cherpurgi, és Oceánusi nevet viselt régi táboroktól való Stáb tisztek meg jelenvén, meg köszönő beszédek tartottak és vízfza adták a' Directoriumnak azokat a' zászlókat, a' mellyeket a' nevezett táboroknak meg a' Nemzeti Convent az ő vitézségeknek meg-tiszteeléséül ajándékozott volt, és a' melly zászlók közzül mindenikre azok a' dolgok vagynak fel varratva, a' melly dolgok által azok a' már most el-öröltetett nevű táborok magokat híressé tették volt. —

A' Kép viselő Tanátsokba is bé lépett már (Május 20-dikán) az újj egy 3-madrész.

Olofz Ország.

A' Neápolisi Udvar- és a' Frantziák között tettett újj egyezések szerént, a' Neápolisi vidékekenn fekvő *Beneventói* Hertzogséget, a' Királyi seregek a' múlt Aprilis 19-dikénn el foglalták.

A' Rómában volt Frantzia Komendánsához Május' 17-dikénn három Kurírok érkezvén, ő azonnal minden ott lévő Frantzia tsoportoknak a' siető útnak indulásra rendelést adott: mellyhez képeest ezek haladék nélkül minden Strázsa helyeiket a' Lengyel Légiónak által adván, magok még azon esive Rómából *Civita-Vechia* felé útnak indúltanak, a' hova, az Angliai tábor' bal szárnyának neveztető Frantzia seregeknek vezére Generál *Desaix* is, minekutánna a' Római Consulokhoz egy egy butszuzó levelet küldött volna, 18-dikban el útazott.

A' Respublika' belső organizálását nagy szorgalommal folytatják a' Consulok. Egyik újabb rendelés szerént — 1-ször, a' Római vidékekről minden idegen Papok el-távozni köteleztetnek — 2-szor, minden Klastromoknak meg parantsoltatt, hogy Novitziusokat fel ne vegyenek.

Egy más rendelésben ki-birdettetett, hogy mind azok a' Papok, a' kik valamely támadásból részesülnek, a' katonai Itélő szekeknek adatatnak a' meg itéltetésre által.

A' Piemonti támadóknak további lépéseikről nintsen a' 16-dik Májusi Turini levelekben semmi tudósítás; úgy látszik, hogy, kit a' sok verekedések által lett el gyengülesekből, kit pedig talán a' Frantzia Directoriumtól's annak katonaitól való féltékből is, plánumjok mellett tovább menni nem mérészelnek. — Egész el tsendesedésre azonban még nem vétetődhetek, és az Országgló-fzék gondját és figyelmetességét, még mind foglalatoskodtatják.

Helvétzia.

Ezen zürzavaros Országának egy szegeletes-kéjében még Május' közepe' tájjánn is vér folyt. A' Felső-Vallisiak t. i. az új Constitutziót bévenni nem akarván, a' Kép viselői választás végett öfzfye-gyülekezett Választók közzül némelyeket, és a' ki-választatott Kép-viselőket árestál-

ták etc. Az Alsó Vallisiak ellenben a' Frantziák-
kal tartottak, és mindent az ő akaratjok szerént
tsináltak. Ily módonn a' két Vallis öfzfe vefzett,
az Alsó Vallisiak a' Frantziákat segítségül hiv-
ták, a' mellyet a' Felső Vallisiak látván, Capi-
tulatzióra ajánlották magokat. A' Frantzia Vezér
ilyen fel-tételeket tett elejkebe: -- 1) Felső Val-
lis minden haladék nélkül és minden ki-fogás nél-
kül vegye-bé az újj Constitutziót. — 2) Az el-
fogattatott Kép-viselőket és Választokat, a' kik
Sitten várossába tartatnak, haladék nélkül mind
botsással el. — 3) Egész Alsó Vallist, 's nevezet-
esen *Sitten* várossát, mellyet el-foglaltak, hagy-
ják oda a' Felső Vallisiak, és 4) a' főbb embe-
rek közül állítsanak 14 Kezest a' Frantziáknak.
Ezek a' fel-tételek nem tettszettek a' Felső Val-
lisiaknak, mellyre nézve Máj. 16-dikán egy 4 óráig
tartó igen véres tsata támadott közöttök és a'
Frantziák között — a' Izerentse végezetre a'
Frantziáknak kedvezett, a' kiktől *Sitten* várossa
réa-rohanás által meg vétettetven, 6 óráig tartó
prédára botsáttatott — a' Vallisi katonák pedig
az erdőkre és hegyekre futottak-el.

Batáviai Respublika.

Hágában a' Frantzia Követ *Delacroix* és en-
nek Secretariussa *Ducange* között egy felöll, más
felöll pedig Hollandus Generál *Daendels* között
ezen napokban olyan öfzfe szollalkozások estek,
a' mellyek felöll még nem tudhatni, hogy valyon
nem fog-e' némelly Politikai következesek lenni.
„*Daendels* és *Ducange* t. i. *Delacroix*nál ebédkez-
tek Május' 16 dikánn. Ebéd után való együtt-
beszélgetéssekben említés tétetett a' *Politikai Vil-
lámlás* nevű Ujjság-levélről, hogy az felette vefze-
delmes, minthogy azon munkálódik, hogy az
Országló széket fel-fordítsa, a' midönn azt a'
Nemzet' szemei előtt névetsegessé akarja tenni.”
„Ez a' *Politikai Villámlás* (igy felelt *Daendels*)
még tsak semmi sem ahoz képpest, a' mellynek
Constitutzionális Légy a' neve, mellyben Hazafi

Ducange, és Hazafi Minister magad is, elő fordúltok.” —

Ezen szavak után ki-huzta *Daendels* a' zsebjéből az említett Const. Légynek egy darabját, a' mellyben valósággal egy Artikulus fordult elő roszsz Frantzia nyelven, a' mellyben ugyan sem a' *Delacroix* sem a' *Ducange* neve nem fordult kifejezve elő: de azonban által lehetett látni, hogy rollik legyen benne a' szó. — *Delacroix* mondja az után, hogy ezek mind büntetésre méltó dolgok volnának, és ő tsudálkozik, hogy a' Belga Országgló-szék az ilyen irásokat meg-engedni. — Ez az Ujtság eleintén igen jó vólt (felelt *Daendels*). — Minekutánna a' motskolodó irások felett még némely öszsze-szollások éstek volna, így kezdett *Daendels* egyszer beszélni: — „A' nép fellette el-békételenült; az Országban mindenek roszszúl folynak. A' Frantzia Követ és a' Secretariussa fel vévén Generál *Daendels*nek ezen szavait, kérdik tőle, hogy mit akarna azokkal mondani? Ekkor a' Generális *Ducangé*hez fördulván, így felelt kedvetlenül: Igen is, mindenek kedvetlenek; és az Urak teszik lzerentsétlenné az Országot.

„Hogy hogy lehetne az? — (kérdi tovább *Ducange*) — Mit tselekedtem én?” — Bé folyása vólt az Urnak (így felelt a' Generális) Május 4-dikénn a' Constitutziót tsináló Nemzeti Gyüléshez, és az Ur okozta azt a' Decretomot, hogy a' Képviseelő Gyülés két Kamarából álljon.” — Ezen szókra maga a' Követ *Delacroix* fel állván, így szollott hathatoson *Daendels*hez: — „Nem, éppen nem Hazafi *Ducange*, hanem én magam vagyok az, a' ki azt projectáltam, vagy is inkább a' Státus' javát tárgyazó böltsesség javasolta azt. Bámulok, mikor így hallom beszélni az Urat.” Most már Generál *Daendels* is bővebben ki fokadván, egészszén ki nyilatkoztatta magát, így szollván: — „A' Követ maga is, és a' nép is meg-tsalattatnak; a' 4-dik Május rontott-meg minden dólgot; a' Törvény-hozók között még 60 gaz emberek maradtanak; a' Directorium 5 ollyan

emberekből áll, kiket ő (*Daendels*) meg-vet.” — Az után szemére vetette *Delacroix*, *Daendels*nek azt, hogy most már így beszélhet, holott a dolgok mostani folyamatajának ő is egyik előközlője volt legyen Jan. 22-dikénn. Végezetre kérte *Delacroix*, Generál *Daendelst*, hogy tавozzon-el a házából. —

Végezetre mind azekből a' lett, hogy a' Frantzia Követ *Delacroix* a' dólgot a' Belgák' Directoriumának meg jelentette, és úgy adta azt elő, mintha *Daendels* Contra-revoluziót hangonn beszélt volna a' *Delacroix*' szobájában. — Elég az mind ezekhez, hogy a' Directorium házi árestomot rendelt vólt a' *Delacroix*' panaszára *Daendels*nek, ki is a' házban való maradás helyett, jobbnak tartotta *Páris*ba menni. — Most már 'hát úgy is vádolják *Daendels* a' Directoriumtól, mint Szökevény: noha a' *Daendels* pártfogói úgy írják, hogy Generál *Joubert* adott néki passust a' *Páris*ba való menetelre. — Ezek a' dolgok csak azért érdemlik-meg itt a' leírást, hogy-ha talám tudásra méltó következéseik találnának lenni.

Elegyes Levelék.

Az Anglus Vezér *Coote*, a' következő szavakat kérte fel az Ostendei Komendánstól *Muscart*-tól a' városnak fel-adását: —

„Eő Excellenziajához az Ostendei Komendánshoz.

„Mi, az eő Nagy Britanniai felségei tengeri és szárazonn való hadi seregének Komendározó tisztjei, tudtotokra adjuk néktek előre, hogy mi *Ostende*' várossát ágyukkal lövöldözni kötelesek vagyunk, ha a' város' Komendánsa nekünk a' várost, annak vidékeivel, őrző seregével, munitziójjal, a' mik a' Respublikáié, által nem adja. Mi szívére kötjük a' Komendánsnak, hogy fontolja meg azt, hogy nekünk felhető fegyveres

arónk áll a' kikötő-hely előtt, 's hogy a' Komendánsa a' városnak felelni fog tartozni azon következésekért, a' mellyek egy rofszúl alkalmaztatott ellent-állásból folyhatnának. Mi fél órát engedünk arra, hogy ajánlásunkat, az emberiségnek meg-kéméllésére nézve el-fogadjátok; egyébként kéntelenek fogunk lenni, hogy folytassuk az ellenségeskedéseket.. Költ az *Ostendei* kikötő hely' Napkeleti szélében, Május 19-dikénn, 1798." —

Coope Generál-Májor. — *Richard*
Kapitány. — *Smor* Tifzt.

A' Komendáns' Felelete;

„*Ostende*, Floreal' 30-dikánn, (Május' 19-dikénn) *Muskar*, az *Ostendei* Komendáns, a' Fő Vezérhez, az ő Nagy Britanniai Felsége' seregei' Komendánsához: —

„Uram Generális! — A' Hadi Tanács éppen öfzfze gyülekezve vólt, midönn én azt a' levelet, mellyel éngem' meg-tifztektél, vettem. Mi egyenlő akarattal azt végeztük, hogy a' várost előbb által nem fogjuk adni, még annak omladozásai alá nem temettünk." —

„*Muskar*, Platz-Komendáns.

A' későbbi levelekből olvassuk, hogy ez az expeditziója az Anglusoknak, oíly szélesen ki-terjedő vólt légyen, hogy a' mikor ez a' dolog *Ostende* körül tolyt, meg oda le-mészle a' *Havrei* kikötő-helyenn túl a' *la Hougue*' fokát is döngettek az Anglus ágyuk gojóbissai, és rettegést terjesztettek el azon a' vidékenn is. — Most már kezdődik a' keményebb tengeri háború. A' kikötő-helyek' fel-égetése szokásban vólt ugyan az előbbeni tengeri háborukban is, hanem a' jelenvaló háborúban egész mostanig nem ment vólt még illy mézfzfe a' dolog. Minden probáiból úgy látzik az Anglusoknak, hogy mindeneknek elötte azokat a' Frantzia kikötő-helyeket szo-on-gatják, a' mellyekben az Angliába való ki-szállás-

hoz tétettek egy idő-ólta a' leg hathatósabb készületek, a' melyekhez annyival könnyebben hozzájok férhetnek, hogy az induláshoz készülő természetek Schalupokkal és egyéb ágyus sajkakkal csak nem tömve vagnak.

Rastadtból Május' 31-dikénn: „Gróf *Kobenzel* tegnap ment leg előbbször által *Sezbe*, hogy *brancois de-Neufchateauval* alkudozasokhoz kezdjen.

Valami *Amérika* felől Európába érkezett hajósok azt a' nádmézes hirt hozták, hogy *Martinike*, *Dominike*, 's több egyéb nevű nádméz termő szigeteken oly nagy bőséggel legyen az ideji termése ezen édes áldásnak, a' millyenre nem emlékeznek az emberek. — Már ez jó! Nem mondhatják Olvasóink, hogy semmi jót nem irunk.

Fiume mellől Május' 23-dikénn írták, hogy azon a' tájonn oly ifzonyatos Északi Szél kegyetlenkedett legyen, a' miyenent lehetetlen le-írni. Az az utánn következett Napkeleti Szél és a' nagy esső még nagyobbá tették a' veszélyt. Sok háznak fedelei le-kapattattak, néhányak egészen fel-forgattattak. A' hegyek olyan nagy hóval fedettettek bé, a' mellynek sok emberek és néhány száz juhak és lovak alája temettettek. Az Istállóknban néhány ezer juhak és bárányok megfagytak. Némelly helyen a' fák gyökerestől kidőltek; ezen elztendőnek termése oda van; a' fzőllő hegyek némelly helyen egészen haszontelhetetlenekké tétettek. Leg különösebb vólt az, hogy *Fiuméban* 2 Szivárványok szemléltettek; egyik Északra, egyik Napuyugotra; a' tenger mellett menydörgött és villamlott, és ugyan ekkor a' hegyeken két óra távolságra esett a' hó. A' tengerenn még ifzonyatosabb lehetett a' szélvéfz, minthogy már ma sok hajó darabok 's egyéb e' félék hanyattatnak a' tenger' vizétől a' partok mellé. Ez a' terhes idő Május 21-dikén és 22-dikén vólt.

A közelebb múlt pona napon költ 45-dik M. Kurirt
695 lapján félbe szakadt Beregh Vármegyei Építő
Szék' historiájának folytatása :

Ezen bé közzöntö beszédjére Eö Nagyságának
a' Fö Jegyzö *Liptsey Jósef* Ur ezen alkalmatosság-
hoz szabott dízres ki fejezésekkel meg felelvén,
egyszersmind több Tifzviselő Társainak képek-
ben is el bússúzott volna ; Méltóságos Adminis-
trátor Eö Nagysaga a' Nemes Statusokat figyel-
metességre, jó rendre, és tsendességre meg int-
vén, minden hivatalra több érdemes személyeket
minden vallásból egyenlően szabad válaftásra ki
nevezet, 's hogy azoknak neveit annál jobban
meg éribessék a' Ns Statusok és Rendek, és ide-
jek legyen a' meg gondolásra, kit kellessék vá-
laftani, azoknak neveit egyről egyre a' Fö Jegy-
zovel le iratta, és újra nagy szóval el olvastatta, a'
kik közzül is közönséges fel kiáltással válaftattak :

Ordinarius Vice-Ispánnak Nagy Lónyai és
Vásáros Naményi *Lonyay László* Ur Királyi Taná-
tsos, a' ki már 22 elztendöktől fogva viselt Hi-
vatalaiban tett jeles és hasznos izolgálatjával,
igasság szeretetével, és szegényhez, böldeghoz
egyenlő mértékben mutatott nyájaságával, az
egész megyében olly szeretetet, és bizodalmat
szerzett magának, hogy noha beteges és erötelen
állapotjára nézve magát nyugodalomra tenni
akarta volna, de az egész közönségnek hozá való
ragaszkodását ki nem állhatván, 's minden férfiui
meg határozással elő hordott, meg is esmért hel-
lyes mentsegeit is a' közönséges szeretet és bizo-
dalom, 's ugyan ezek iránt Nemes szivében fel
buzdült tífztelel mig gyözzvén, tsak ugyan újra
ezen Hivatalt magára válafta.

Substitutus Vice-Ispánnak : Drjaskótzai Morvai Pál
Ur.

Fö Jegyzönek : Bilkei Liptsey Jósef Ur.

Al-Jegyzönek elsőnek ugyan Kis Mihály, *második-
nak* pedig Kutni Miklós Urak, és betsületből
való *Jegyzönek* Bikkessy István Ur.

Fő adó szedőnek: Boros-Jenői Rátz György Úr.
Számvévonak: Csebi Pogány Ferentz Úr. Járás-
beli Tiszteknek pedig:

A' Tiszaháti Járásban Fő Szolgabirónak Csomai
Kajdi Lajos Úr.

All Szolgabirónak: Ludányi Bay Károly Úr.

Esküdteknek: Lévai Sámuel, Vitkai Imre, és
Jósa Pál Urak.

All Adószedőnek: Getsei Getsey Sándor Úr.

Seborvosnak: Steinitz Mátyás Úr.

A' fel-vidéki Járásban Fő Szolgabirónak: Cserneki
Desseöffy János Úr.

All Szolgabirónak: Böksei Buday Imre Úr.

Esküdteknek: Kováts Imre, és Bényei Mátyás
Urak.

All Adószedőnek: Markovits Ferentz Úr.

A' Kaszonyi Járásban Fő-Szolgabirónak: Illosvai
Bornemilza Imre Úr.

All Szolgabirónak: Kis Guthi Guthy Ignácz Úr.

Esküdteknek: Mező Mihály és Nánássy Ferentz
Urak.

All-Adószedőnek: Nagy Mátyás Úr.

Seborvosnak: Hegedüs Janos Úr.

A' Munkátsi Járásban Fő Szolgabirónak: Jobfzti
György Úr.

All Szolgabirónak: Illosvai Bornemilza János Úr.

Esküdteknek: Getsey György, Horváth László, és
Andrássy János Urak.

All-Adószedőnek: Pap Péter Úr.

Seborvosnak: Nagel Mihály, és Schmutzer Ig-
náz Urak.

Utakra és Vizekre vigyázó Szolgabiráknak.

A' megyének felső részében: Komlosi Komlossy
Sigmund Úr.

Az alsó részében: Kis Gutj Guthy Gábor Úr.

Orvos Doctornak: Szent Miklósi Sebeők Sándor Úr.

Registrátornak: Rásó Mihály Úr.

Föld mérőnek: Bosky Antal Úr.

Olly szép rendel, példás tsendességgel, egymásnak meg értésével, és minden vallás, vagy egyéb szemelybeli részre való hajlás nélkül ment pedig ezen választás végbe, hogy mind a' Méltóságos Fő Ispányi Hivatal' Kormányozójának bölts igazgatása, mind pedig az egyben sereglett belső és külső Rendeknek valójában Nemes, 's egyedül a' köz boldogságot tárgyázó gondolkodása 's tselekedete mindeneknek szembe tünt, és követésre méltó példát mutatott, melly abból is ki tettszik, hogy 8 szentendő ólta sokan a' Tisztviselők közül ki halván, noha a' főbb hivatalokban tetemes változások estenek, és minden erőtetés nélkül ment a' választás, még is az egész Szék Építés két óra alatt végben ment, úgy, hogy az egész gyülekezet egész örömmel és tellyes meg nyugovással oszlott el.

* *
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ezen alkalmatosságot, a' következendő dallal tisztelte meg Tisztelendő Horti Imre M. Kaszoni Plébanus Úr, ad notam: Athenae Plaudite etc.

Urak figyelmezzetek, kéfszen legyetek,
Urak zengrezzetek, mást se tegyetek;
Mert olly Fő Uri Rend van köztetek,
Ki néktek fejetek, 's hal érettetek,
Méltóságos Úr Báró Vétsey,
Beregh Vármegye' Nemes gyöngyei
Téged kedveinek, éig emelnek,
Minden képpen Téged tisztelnek.

Vagy Beregh' Tzimere, 's igasság mestere,
Azért Hector embere, 's őriz fegyvere.
Élly magos egeknek szép edénye,
Élly Nemes Beregh' tiszta nap fénye.
Királyunk' kültös Hiv Kamarássá
Téged hirdet, ég 's föld Trombitása
Kedved újjitják, és vidámitják,
Élly hang szóval ezt bizonyitják
Épen, szépen, légy boldog minden képen

Beregh Szerentséd' köve egekig növe
Tsillagod fel jöve, *Márs* vivatot löve
Van Vice-Ispányod, van Kormányod
Érted élő 's haló Pellikányod.
Óltalmazódnak, 's vizsgálatalódnak
Örvendezhetsz *Lonyai Lászlódnak*
Virtusa drága Beregh virága
Vivat nyöljön élte' világa
Égre végre jusson nagy ditsőségre.

Örömünk szépüljön, nagyobbra épüljön
Minden sziv készüljön, örömbe merüljön
Mert van második Vice-Ispányunk,
Kinek fejére sok áldást hányunk.
Morvay Pál Úr sok érdemeid
Rogyognak Nemes szép érköltseid.
Beregh' mezeje, eleje, 's feje,
Téged tisztel minden ereje.

Veszély, ne félj, nem ér, kívánjuk, hogy élj.
Bereghnek Tagjai, minden Tiszt Urai,
Fő Szolgabirái, több más ofzlopai
Élljetek Vármegyénk' tsillagjai
Igasság szerető bajnokai,
Hivataitokban virágozzatok,
Köztünk mint rósa illatozzatok,
Ó bóldog óra! Koszorút Flóra!
Fejetekre köz minden szóra
Lészen, készen koszorútok egéfszen.

* * *

Tudósítás.

Itten Bétsben, a' belső városban a' Karinthiai utzának 1041 ik szám alatt lévő háznak első emeletjében vagyon egy szép szállás, házi butorral, vagy a' nélkül, egy konyhával, és konyha szobával, 4 lóra való istállóval, és kotsi szinnel együtt. A' melly Magy. Uraság ide jönni, 's itt 5 vagy 6 hólnapig mulatni szándékozik, itten magának alkalmas szállást találhat, 's magát a' 2-dik emeletben lakó Uraságnál jelentheti.